

Потапкова Г. І.

група 6521м, Національний університет кораблебудування імені адмірала
Макарова (Миколаїв), potarkova1anna@gmail.com

Дубова О. А.

д-р філол. наук, професор кафедри прикладної лінгвістики, Національний
університет кораблебудування імені адмірала Макарова (Миколаїв),
helen.evolucia@gmail.com

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ

Стаття аналізує лінгводидактичну модель, на основі якої розроблено й науково обґрунтовано методику формування мовленнєвої культури учнів у процесі навчання; визначено педагогічні умови, що забезпечують ефективність методики та шляхи впровадження її в навчально-виховний процес.

Ключові слова: освіта, навчання, мовлення, електронний посібник, комп'ютер.

The article analyzes the linguodidactic model, on the basis of which the method of forming the language culture of students in the process of education is developed and scientifically substantiated; Pedagogical conditions have been determined, which ensure the effectiveness of the methodology and the ways of introducing it into the educational process.

Key words: education, discipline, language, e-manual, computer.

Актуальність роботи зумовлена необхідністю визначити роль володіння навичками мовлення в організації навчального процесу.

Метою роботи є визначення переваг використання веб-сайтів та електронних посібників у сучасному навчальному процесі, аналіз поняття «культура мовлення», надання загальної класифікації електронних посібників.

Культура мовлення тісно пов'язана з культурою мислення. Якщо людина ясно, логічно мислить, то й мовлення в неї ясне, логічне. І навпаки, якщо в людини немає думок, якщо вона говорить про те, чого не розуміє або не знає, то й мовлення в неї плутане, беззмістовне. Щоб бути зразковим, мовлення має характеризуватися такими найважливішими ознаками:

- правильністю, тобто відповідати літературним нормам, що діють у мовній системі (орфоепічним, орфографічним, лексичним, морфологічним, синтаксичним, стилістичним, пунктуаційним);

- змістовністю, яка передбачає глибоке осмислення теми й головної думки висловлювання, докладне ознайомлення з наявною інформацією з цієї теми; різнобічне та повне розкриття теми, уникнення зайвого;

- послідовністю, тобто логічністю та лаконічністю думок;

– багатством, що передбачає використання різноманітних засобів вираження думок у межах відповідного стилю, уникнення невинновданого повторення слів, однотипних конструкцій речень;

– точністю, яка великою мірою залежить від глибини знань та ерудиції особистості, а також від активного словникового запасу. Виражаючи власні думки, слід добирати слова, які найбільш відповідають висловлюваному змісту;

– виразністю, для досягнення якої слід виділяти найважливіші місця свого висловлювання і виражати власне ставлення до предмета мовлення;

– доречністю та доцільністю, яка залежить насамперед від того, наскільки повно й глибоко людина оцінює ситуацію спілкування, інтереси, стан, настрої адресата.

Пояснюючи термін «культура мовлення» можна сказати, що культура мови – поняття багатозначне. Одне з основних завдань культури мови – це охорона літературної мови, її норм. Слід підкреслити, що така охорона є справою національної важливості, оскільки літературна мова – це саме те, що в мовному плані об'єднує націю. Створення літературної мови – справа не проста. Вона не може з'явитися сама по собі. Провідну роль в цьому процесі на певному історичному етапі розвитку країни відіграє зазвичай найбільш передова, культурна частина суспільства.

Якщо думати про те, що саме становить специфіку культури мови як особливої мовознавчої дисципліни, то не можна не помітити, що для неї особливо важливими є:

1) проблема літературної норми, її теоретична і культурологічна інтерпретації;

2) регулятивний аспект, який передбачає підтримку, захист і охорону мови від несприятливих і руйнівних впливів.

Розглянемо найбільш популярні он-лайн сервіси: [Адвего](#), [Correctly](#), [DeepText](#).

Принцип дії сервісів простий – копіюєте в спеціальне вікно текст і натискаєте на кнопку Перевірити. Після перевірки, сервіс виділяє слова з помилками. При натисканні на помилкове слово, сервіс видає кілька варіантів правильних слів.

Адвего не знає слово «блог» і в якості правильного пропонує – «бог», а DeepText, просто підкреслює незнайомі йому слова без виведення варіантів правильних слів.

Перевіряється тільки орфографія, про пунктуацію немає мови. Словниковий запас таких сервісів дуже малий, вони не знають елементарних слів типу: «сервіс», «блог», «безграмотний» і т. д.

Програми для перевірки граматики.

Перше місце: «[Орфограммка](#)» – 13 помилок з 47. Он-лайн-інструмент, який перевіряє текст за багатьма параметрами:

1. Знаходить більше помилок, ніж будь-який інший інструмент, особливо пунктуаційних.

2. Дає пояснення до помилок, щоб було легше прийняти вірне рішення.

3. Перевіряє також типографіку (тире, лапки) і стиль.

Друге місце: «[ОРФО 2016](#)» – 8 помилок з 47:

1. Знаходить пристойну кількість помилок.

2. Дає пояснення до помилок.
3. Дозволяє розставити і видалити переноси.
4. Не потрібно копіювати текст з іншої програми і вставляти в Word.

Третє місце: перевірка правопису MS Word – 7 помилок з 47:

1. Знаходить більше помилок, ніж інші безкоштовні інструменти.
2. Можна додавати слова в словник, і вони вже не будуть вважатися помилковими.

3. Перевірка орфографії відбувається швидко.
4. Є кілька налаштувань перевірки.

Четверте місце: «[ОРФО Online](#)» – 6 помилок з 47.

Безкоштовна он-лайн-версія «ОРФО 2016». Працює швидко, але проблемні місця тільки підкреслює, не пояснюючи, в чому полягає помилка. Підійде хіба що для досвідчених коректорів.

Список використаних джерел

1. Капинос В. И., Сергеева М. М., Соловейчик М. С. Развитие языка: теория и практика обучения. 2-е изд. Москва: Линка-Пресс, 2014. 237 с.
2. Ладиженская Т. А. Развитие речи учеников. Москва: Просвещение, 2000. 128 с.
3. Львов М. Р., Горецкий В. Г., Сосновская О. В., Львов М. Р. Методика преподавания русского языка в начальных классах. Москва: Академия, 2011. 176 с.
4. Немытченко Н. Ю., Бутакова Л. О. Основные типы речевых ошибок в письменной речи детей младшего школьного возраста. Филологический ежегодник. Омск: РДБ, 2017. Вып. 2. URL: http://www.univer.omsk.su/trudy/fil_ezh/n2/butakova.html (дата обращения 11.11.2018).
5. Цейтлин С. Н. Речевые ошибки и их предупреждения: учебное пособие. Москва: ЛИБРОКОМ, 2009. 78 с.

на кнопку Перевірити. Після перевірки, сервіс виділяє слова з помилками. При натисканні на помилкове слово, сервіс видає кілька варіантів правильних слів.

Адвего не знає слово «блог» і в якості правильного пропонує – «бог», а DeerpText, просто підкреслює незнайомі йому слова без виведення варіантів правильних слів.

Перевіряється тільки орфографія, про пунктуацію немає мови. Словниковий запас таких сервісів дуже малий, вони не знають елементарних слів типу: «сервіс», «блог», «безграмотний» і т. д.

Програми для перевірки граматики.

Перше місце: «Орфограммка» – 13 помилок з 47. Он-лайн-інструмент, який перевіряє текст за багатьма параметрами:

1. Знаходить більше помилок, ніж будь-який інший інструмент, особливо пунктуаційних.

2. Дає пояснення до помилок, щоб було легше прийняти вірне рішення.
3. Перевіряє також типографіку (тире, лапки) і стиль.

Друге місце: «ОРФО 2016» – 8 помилок з 47:

1. Знаходить пристойну кількість помилок.
2. Дає пояснення до помилок.
3. Дозволяє розставити і видалити переноси.
4. Не потрібно копіювати текст з іншої програми і вставляти в Word.

Третє місце: перевірка правопису MS Word – 7 помилок з 47:

1. Знаходить більше помилок, ніж інші безкоштовні інструменти.
2. Можна додавати слова в словник, і вони вже не будуть вважатися помилковими.
3. Перевірка орфографії відбувається швидко.
4. Є кілька налаштувань перевірки.

Четверте місце: «ОРФО Online» – 6 помилок з 47.

Безкоштовна он-лайн-версія «ОРФО 2016». Працює швидко, але проблемні місця тільки підкреслює, не пояснюючи, в чому полягає помилка. Підійде хіба що для досвідчених коректорів.

Список використаних джерел

1. Капинос В. И., Сергеева М. М., Соловейчик М. С. Развитие языка: теория и практика обучения. 2-е изд. Москва: Линка-Пресс, 2014. 237 с.
2. Ладиженская Т. А. Развитие речи учеников. Москва: Просвещение, 2000. 128 с.
3. Львов М. Р., Горецкий В. Г., Сосновская О. В., Львов М. Р. Методика преподавания русского языка в начальных классах. Москва: Академия, 2011. 176 с.
4. Немытченко Н. Ю., Бутакова Л. О. Основные типы речевых ошибок в письменной речи детей младшего школьного возраста. Филологический ежегодник. Омск: РДБ, 2017. Вып. 2. URL: http://www.univer.omsk.su/trudy/fil_ezh/n2/butakova.html (дата обращения 11.11.2018).
5. Цейтлин С. Н. Речевые ошибки и их предупреждения: учебное пособие. Москва: ЛИБРОКОМ, 2009. 78 с.